

**LIETUVOS RESPUBLIKOS**  
**ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2 IR 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS**  
**RESPUBLIKOS ŽEMĖS PAĖMIMO VISUOMENĖS POREIKIAMS ĮGYVENDINANT**  
**YPATINGOS VALSTYBINĖS SVARBOS PROJEKTUS ĮSTATYMO NR. XI-1307 2, 3, 4, 5,**  
**6, 7, 8 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOBILIZACIJOS**  
**IR PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-1623 6 IR 7 STRAIPSNIŲ**  
**PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ**  
**AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau kartu – Įstatymų projektai) rengimą paskatino teisinio reguliavimo, užtikrinančio greitesnę privačios žemės, būtinos karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų keitimo poreikis.

Pasikeitus valstybės ir pasaulio geopolitinei padėčiai kilo poreikis skubiai vystyti priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingą karinę infrastruktūrą. Krašto apsaugos tikslams reikalinga teritorija (žemės sklypas) ir infrastruktūra, būtina priimančiosios šalies paramai užtikrinti, šiuo metu gali būti vystoma greitai ir efektyviai tik tais atvejais, kai į teritoriją, reikalingą nurodytai karinei infrastruktūrai vystyti, nepatenka privačios žemės sklypai. Tais atvejais, kai valstybei būtina (reikalinga) privačios nuosavybės teise valdomą žemę paimti visuomenės poreikiams, yra taikomos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, nustatytos Lietuvos Respublikos žemės įstatyme arba Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme.

Išnagrinėjus Žemės įstatyme ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme reguliuojamas žemės paėmimo visuomenės poreikiams sprendimų priėmimo ir jų įgyvendinimo procedūras bei atsižvelgiant į neatidėliotiną poreikį užtikrinti paramą sąjungininkams, nustatyta būtinybė reglamentuoti greitesnę ir efektyvią žemės paėmimo procedūrą šiais atvejais. Pastebėtina, kad ir Žemės įstatyme, ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme nustatytos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nagrinėjamu atveju yra per ilgos, kad būtų galima pasiekti privačios nuosavybės teise priklausančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams tikslus – konkrečioje teritorijoje neatidėliotinai užtikrinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai, pritaikymą ir (ar) sukūrimą. Šios procedūros gali užtrukti iki trejų metų.

Įstatymų projektų tikslas – sudaryti sąlygas pagreitinti privačios nuosavybės teise priklausančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, užtikrinant priimančiosios šalies paramai reikalingos karinės infrastruktūros pritaikymą ir (ar) sukūrimą.

Įstatymų projektų uždaviniai:

1) nustatyti, kad priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingos karinės infrastruktūros pritaikymas ir (ar) sukūrimas yra ypatingos valstybinės svarbos projektas;

2) apibrėžti procedūras ir terminus, reikalingus žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūroms įgyvendinti, užtikrinti efektyvų procedūrų realizavimą ir teisingą atlyginimą žemės savininkams ir kitiems naudotojams už iš jų visuomenės poreikiams paimamą turtą (žemės sklypus ir statinius bei kitą turtą).

## **2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Krašto apsaugos ministerija. Įstatymų projektus parengė Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. Judita.Nagiene@kam.lt) Įstaigų teisinės priežiūros skyriaus vedėja Jūratė Bakšytė-Lozorkevičienė, tel. 8 706 80 908, el. p. jurate.baksyte-lozorkeviciene@kam.lt, Teisėkūros skyriaus (vedėjas Tomas Vainius, tel. (8 5) 273 5908, el. p. tomas.vainius@kam.lt) patarėjas kpt. Mantas Keliotis, tel. (8 5) 273 5597, el. p. mantas.keliotis@kam.lt, Krašto apsaugos ministerijos Logistikos departamento (direktorius Eimantas Juodzevičius, tel. (8 5) 273 5833, el. p. Eimantas.Juodzevicius@kam.lt) Infrastruktūros valdymo skyriaus (viršininkas mjr. Algis Šlepikas, tel. 8 706 80 831, el. p. algis.slepikas@kam.lt) patarėja Jurgita Urbonaitė, tel. 8 706 80 513, el. p. Jurgita.Urbonaite@kam.lt.

## **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai**

Šiuo metu žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras reglamentuoja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio 3 dalis, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.100 straipsnis, Žemės įstatymo VIII skyrius, Prašymų paimti žemę visuomenės poreikiams pateikimo ir nagrinėjimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 924, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 924, ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas.

Žemės įstatymo VIII skyriuje ir poįstatyminiuose teisės aktuose yra reglamentuojamos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, kai žemė visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininkų paimama ir privačios žemės nuomos ir panaudos sutartys prieš terminą nutraukiamos arba tam tikslui valstybinės žemės nuomos ir panaudos sutartys prieš terminą nutraukiamos tenkinant viešąjį interesą. Taip pat reglamentuojama žemės paėmimo visuomenės poreikiams tvarka, atlyginimas už visuomenės poreikiams paimamą žemę, žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo tvarka.

Vadovaujantis Žemės įstatymo 45 straipsnio 3 dalimi, Žemės įstatymo VIII skyriuje ir poįstatyminiuose teisės aktuose reglamentuojamos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros netaikomos energetikos infrastruktūros, transporto infrastruktūros ar krašto apsaugos sričių projektams, kuriuos Lietuvos Respublikos Seimas pripažįsta ypatingos valstybinės svarbos projektais, kaip turinčiais ypatingą ekonominę reikšmę valstybei ar strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros tokiems ypatingos valstybinės svarbos projektams įgyvendinti nustatytos Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymu. Šiame įstatyme yra reglamentuojama projektų pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektais tvarka, žemės paėmimo visuomenės poreikiams inicijavimas, žemės paėmimo visuomenės poreikiams akto parengimas, ginčų dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams nagrinėjimas, nuosavybės registravimas valstybės vardu, žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimas (jo viešinimas, derinimas, tvirtinimas), atlyginimo už žemės savininko ir (ar) kito naudotojo nuostolius, patirtus atliekant statybinius tyrimus, visuomenės poreikiams paimamą turtą, šių nuostolių apskaičiavimo ir turto vertinimo tvarka, paimtos visuomenės poreikiams žemės sklypo naudojimas ir išpirkimas, pranešimų ir informacijos siuntimo, dokumentų pasirašymo tvarka.

Poįstatyminių teisės aktų, reglamentuojančių žemės paėmimo tvarką įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, nėra.

Ir Žemės įstatyme, ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme nustatyta, kad žemės paėmimo visuomenės poreikiams poreikis nustatomas teritorijų planavimo dokumente ir konkrečios vietos ir ploto motyvuotu

pagrindimu, t. y. kad egzistuoja konkretus visuomenės poreikis, kuris negalės būti patenkintas, jeigu nebus paimtas konkretus žemės sklypas (teritorija), ir nurodyti konkretūs tikslai, kuriems numatoma naudoti paimamą visuomenės poreikiams žemę. Pažymėtina, kad teritorijų planavimo procesą sudarančios procedūros vidutiniškai trunka iki dvejų metų.

Atkreiptinas dėmesys, kad, užtikrinant priimančiosios šalies paramai reikalingos karinės infrastruktūros vystymą, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 1 straipsnio 1<sup>l</sup> dalimi jau yra nustatytos išimtys, leidžiančios netaikyti Teritorijų planavimo įstatymo nuostatų toms teritorijoms, kurioms Žemės įstatymo nustatyta tvarka rengiami karinės infrastruktūros projektai karinei infrastruktūrai, nurodytai Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 6 straipsnio 10 punkte nurodytame sąraše, pritaikyti ir (ar) sukurti. Šios išimtys sudarė sąlygas krašto apsaugos tikslams reikalingas teritorijas (žemės sklypus) ir infrastruktūrą, būtiną priimančiosios šalies paramai užtikrinti, tais atvejais, kai į teritoriją, reikalingą nurodytai karinei infrastruktūrai pritaikyti ir (ar) sukurti, nepatenka privačios žemės sklypai, vystyti greitai ir efektyviai. Atsižvelgiant į tai, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme siūlomas numatyti panašus žemės paėmimo visuomenės poreikiams modelis, kuriuo būtų nustatoma supaprastinta ir kaip galima trumpesnė procedūra, leidžianti privačios žemės, reikalingos karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikyti ir (ar) sukurti, paėmimą įgyvendinti nerengiant teritorijų planavimo dokumento ir paėmimo visuomenės poreikiams projektų, o šiais dokumentais nustatytus poreikius išspręsti karinės infrastruktūros projektais (jų sprendiniais).

#### **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Įstatymų projektais siekiama karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, kurios sąrašą pagal Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektą laikyti ypatingos valstybinės svarbos projektu, kurio tikslas sutrumpinti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras tiek, kiek tai yra būtina, siekiant skubos tvarka visuomenės poreikiams paimti privačios žemės sklypus, reikalingus neatidėliotinam karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymui ir (ar) sukūrimui. Atsižvelgiant į siekiamus tikslus, jų svarbą nacionalinio saugumo ir viešiesiems interesams, įvertinant procedūras ir jų trukmę, gerbiant Konstitucijos saugomas žmogaus teises, Įstatymų projektais siūlomi teisinio reglamentavimo pakeitimai:

##### ***1) Dėl Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto***

Šiuo įstatymo projektu siekiama nustatyti Krašto apsaugos ministerijos pareigą, esant neatidėliotinam visuomenės poreikiui plėsti pasirengimą krašto gynybai pritaikant ir (ar) sukuriant karinę infrastruktūrą, reikalingą priimančiosios šalies paramai užtikrinti, rengti ir teikti Vyriausybei tvirtinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą. Sąraše nurodoma karinė infrastruktūra suprantama taip, kaip ji apibrėžta Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 2 dalies 11 punkte. Karinė infrastruktūra būtų pritaikoma ir (ar) sukurama valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje, o esant poreikiui privačios žemės sklypai šiai infrastruktūrai pritaikyti ir (ar) sukurti gali būti paimami visuomenės poreikiams. Vyriausybė, įgyvendindama savo įgaliojimus mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje, tvirtintų šį sąrašą. Tvirtinamame sąraše būtų nurodoma sąjungininkams reikalingos karinės infrastruktūros paskirtis ir jai pritaikyti ir (ar) sukurti reikalinga teritorija (valstybinė žemė, kurioje nesuformuoti žemės sklypai ar žemės sklypai) bei vieta Lietuvos regione. Teritorija, reikalinga karinei infrastruktūrai pritaikyti ir (ar) sukurti, jos dydis ir vieta Lietuvos regione parenkama įvertinus konkrečiai karinei infrastruktūrai reikalingus specialiuosius karinius reikalavimus (operacinius, logistinius, infrastruktūros išdėstymo), urbanizuotas teritorijas, kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldą, suderinus tose teritorijose vykdomas veiklas su veiklomis, vykdomomis karinėse teritorijose, bei veiklomis, vykdomomis besiribojančiose teritorijose, prioritetą teikiant valstybinei

žemei, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, ir (ar) žemės sklypams, nuosavybės teise priklausantiems valstybei. Karinės infrastruktūros ir jai statyti preliminariai reikalingos teritorijos (valstybinė žemė, kurioje nesuformuoti žemės sklypai ar žemės sklypai), įskaitant ir privačios žemės sklypus ir (ar) pastatus, ir jų dydžio ir vietos Lietuvos regione poreikis priklausys nuo sąjungininkų išreikšto priimančiajai šaliai paramos poreikio. Sąjungininkų karinės infrastruktūros poreikių formavimas priimančiajai šaliai tiesiogiai susijęs su kintančia valstybės geopolitinė padėtimi ir būtinybe užtikrinti regiono saugumą, todėl netikslinga nustatyti karinės infrastruktūros poreikių formavimo kriterijus ar gaires. Krašto apsaugos ministerija, teikdama Vyriausybei tvirtinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą, turėtų Vyriausybei pateikti išsamią informaciją dėl neatidėliotino poreikio pritaikyti ir (ar) sukurti karinę infrastruktūrą, reikalingą priimančiosios šalies paramai užtikrinti, jai reikalingos konkrečios vietos pasirinkimo ir teritorijos ploto nustatymo; šia informacija būtų grindžiamas privačios žemės paėmimas visuomenės poreikiams.

Šiuo įstatymo projektu nustatomi nauji karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašo sudarymo reikalavimai nebus taikomi iki Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojimo patvirtintam karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašui. Pažymėtina, kad iš esmės nesikeis karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašo dėstymas – minėtas sąrašas bus papildytas naujomis teritorijomis ir (ar) žemės sklypais.

**2) *Dėl Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto***

Šiuo įstatymo projektu siekiama patikslinti ypatingos valstybinės svarbos projekto sąvoką, išplečiant jos aprėptį, nustatyti, kad ypatingos valstybinės svarbos projektu pripažįstamas karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, kurios sąrašą pagal Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymą tvirtina Vyriausybė, pritaikymas ir (ar) sukūrimas. Šios nuostatos tikslas, atsižvelgiant į sąjungininkų paramos prioritetą ir svarbą nacionaliniam saugumui, suteikti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektui ypatingos valstybinės svarbos projekto statusą. Šio įstatymo taikymo prasme karinės infrastruktūros pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektas turėtų būti suprantamas kaip projektas, kurio tikslas sudaryti sąlygas užtikrinti greitesnį ir efektyvų karinės infrastruktūros, nurodytos Vyriausybės tvirtinamame sąrašė, pritaikymą ir (ar) sukūrimą, t. y. teritorijos, reikalingos karinei infrastruktūrai, suformavimą, žemės paėmimą visuomenės poreikiams, teritorijos pritaikymą karinei infrastruktūrai, karinės infrastruktūros statybą. Atsižvelgiant į tai, karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektas yra ypatingos valstybinės svarbos projektas, kurio statusas pripažįstamas netaikant šiame įstatyme nustatytų ypatingos valstybinės svarbos projektų pripažinimo procedūrų, t. y. remiantis įstatymu, šis projektas laikomas ypatingos valstybinės svarbos projektu.

Įstatymo projektu nustatoma, kad žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros taikomos ne tik įgyvendinant itin ypatingos valstybinės svarbos projektus energetikos infrastruktūros, transporto infrastruktūros ir krašto apsaugos srityse, dėl kurių įgyvendinimo įstatymo projekte nustatyta tvarka yra priimtas Seimo ar Vyriausybės sprendimas, bet ir kai žemė yra reikalinga ypatingos valstybinės svarbos projektui – karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymui ir (ar) sukūrimui – įgyvendinti. Karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą tvirtina Vyriausybė.

Įstatymo projekte yra konkretizuojami ir detalizuojami visi žemės paėmimo visuomenės poreikiams proceso etapai, kai žemė paimama visuomenės poreikiams ypatingos valstybinės svarbos projektui – karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymas ir (ar) sukūrimas – įgyvendinti: (i) šiuo įstatymu projektas pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos projektu, neatliekant pripažinimo procedūrų, ir paskiriama projektą įgyvendinanti institucija – Krašto apsaugos ministerija (dėl šio pakeitimo procesas sutrumpėja iki

pusės metų); (ii) projektą įgyvendinanti institucija parengia karinės infrastruktūros projektą, kurį teikia tvirtinti Vyriausybei, informavusi žemės sklypų savininkus apie ketinimą paimti žemę visuomenės poreikiams; (iii) Vyriausybė patvirtina karinės infrastruktūros projektą ir priima sprendimą jo pagrindu pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą; (iv) žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektu yra laikomas karinės infrastruktūros projektas (nerengiant teritorijų planavimo dokumentų, procesas sutrumpėja iki 2,5 metų); (v) paimto žemės sklypo visuomenės poreikiams naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas Nekilnojamojo turto registre bus keičiami tik tada, kai projektą įgyvendinanti institucija Krašto apsaugos ministerija atsiskaitys su turto savininku (procesas sutrumpėja 2 mėnesiais). Kitos Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme nustatytos procedūros, tokios kaip turto vertinimo atlikimas, žemės paėmimo visuomenės poreikiams akto, kurio pagrindu atsiskaitoma su žemės savininku ar kitu naudotoju, surašymas, ginčų sprendimo tvarka, teisė kreiptis į teismą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams akto patvirtinimo, valstybės vardu turto registravimo tvarka, nesikeičia.

### **3) Dėl Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto**

Šiuo įstatymo projektu siekiama patikslinti žemėtvarkos planavimo dokumento – žemės valdos projekto – rūšies – karinės infrastruktūros projekto – turinį, kad būtų supaprastintos ne tik valstybinės žemės sklypų formavimo, pertvarkymo procedūros ir kiti veiksmai, apibūdinantys žemės sklypų fizinius duomenis, bet ir paėmimas visuomenės poreikiams. Remiantis šiuo dokumentu, žemės sklypai formuojami ir pertvarkomi ar paimami visuomenės poreikiams tik tais atvejais, kai jie reikalingi karinei infrastruktūrai, nurodytai Vyriausybės nutarimu patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše. Vyriausybės tvirtinamas karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašas laikomas pagrindu inicijuoti karinės infrastruktūros projekto rengimą.

Priėmus siūlomus įstatymų pakeitimus, privačios nuosavybės teise priklausančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams, užtikrinant priimančiosios šalies paramai neatidėliotinai reikalingos karinės infrastruktūros pritaikymą ir (ar) sukūrimą, procesas atrodytų taip:

1. Krašto apsaugos ministerija, vadovaudamasi Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 7 straipsnio 5 punktu, parengia ir, suderinusi su Aplinkos ministerija, teikia Vyriausybei tvirtinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą.

2. Vyriausybė, vadovaudamasi Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 6 straipsnio 10 punktu, patvirtina karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą, kuriame nustatoma priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalinga karinė infrastruktūra, jos paskirtis, jai pritaikyti ir (ar) sukurti reikalinga teritorija ir vieta Lietuvos regione.

3. Vadovaujantis Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytos Vyriausybės patvirtintame sąraše, pritaikymas ir (ar) sukūrimas laikomas ypatingos valstybinės svarbos projektu. Kitaip tariant, karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytos Vyriausybės patvirtintame sąraše, pritaikymas ir (ar) sukūrimas būtų laikomas ypatingos valstybinės svarbos projektu nuo pat sąrašo patvirtinimo.

4. Vadovaudamasi Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi ir Žemės įstatymo 37 straipsnio 11 dalimi, Krašto apsaugos ministerija, atsižvelgdama į Vyriausybės patvirtintą karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą, rengia karinės infrastruktūros projektą ir informuoja asmenis, kurių žemės sklypai ar jų dalys patenka į karinei infrastruktūrai pritaikyti ir (ar) sukurti reikalingą teritoriją, apie karinės infrastruktūros projekto rengimą ir ketinimą paimti jiems nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus ar jų dalis.

5. Vyriausybė, vadovaudamasi Žemės įstatymo 32 straipsnio 4 punktu, patvirtina karinės infrastruktūros projektą, kuriame nustatyti tikslūs žemės sklypai, jų kiekis ir ribos.



6. Vadovaujantis Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, karinės infrastruktūros projekto patvirtinimo įsigaliojimo data laikoma žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros pradžia.

7. Pradedama žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra (informavimas apie žemės paėmimo procedūros pradžią, turto vertinimas, atlyginimas, nuosavybės įregistravimas).

Toks privačios nuosavybės teise priklausančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams, užtikrinant priimančiosios šalies paramai neatidėliotinai reikalingos karinės infrastruktūros pritaikymą ir (ar) sukūrimą, procesas užtikrina, kad nebūtų paneigta Konstitucijos 23 straipsnio nuostata, užtikrinanti, kad nuosavybė gali būti paimama tik įstatymo nustatyta tvarka visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginama: (i) siūlomas žemės paėmimo visuomenės poreikiams, užtikrinant priimančiosios šalies paramai neatidėliotinai reikalingos karinės infrastruktūros pritaikymą ir (ar) sukūrimą, procesas nustatomas įstatymu; (ii) vadovaujantis Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 6 straipsnio 10 punktu, siūlomas procesas inicijuojamas tik esant aiškiam visuomenės poreikiui – būtinybei neatidėliotinai plėsti pasirengimą krašto gynybai; (iii) atlyginimas už paimamą visuomenės poreikiams žemę nustatomas iš esmės taip pat, kaip ir kitais Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme nustatytais atvejais.

Priėmus siūlomus įstatymų pakeitimus, privačių žemės sklypų, reikalingų karinei infrastruktūrai, nurodytai Vyriausybės nutarimu patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše, suformavimo, pertvarkymo ir (ar) naudojimo paskirties ir (ar) naudojimo būdo pakeitimo, ir (ar) paėmimo visuomenės poreikiams procesai sutrumpės iki trejų metų. Bus užtikrintos asmenų teisės į tinkamą asmenų informavimą apie ketinimą paimti jiems nuosavybės teise priklausančią žemę (informavimo tvarka bus nustatyta aplinkos ministro ir krašto apsaugos ministro įsakymu tvirtinamame karinės infrastruktūros projektų rengimo tvarkos apraše), atlyginimą už visuomenės poreikiams paimamą žemę.

## **5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Priėmus įstatymus bus sudarytos sąlygos operatyviai paimti privačios žemės sklypus visuomenės poreikiams, kai jų neatidėliotinai reikia siekiant užtikrinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai, sukūrimą ir (ar) pritaikymą, taip darant teigiamą poveikį Lietuvos nacionaliniam saugumui. Karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai, pritaikymo ir (ar) sukūrimo pripažinimas ypatingos valstybinės svarbos projektu bei atitinkamų teritorijų planavimo procesų atsisakymas, juos užtikrinant kitais būdais, siekiant skubaus teritorijų, reikalingų karinei infrastruktūrai, suformavimo, sudarys galimybę neatidėliotinai reaguoti į sąjungininkų poreikius.

### **6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Priimti įstatymai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

### **7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Įstatymų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

### **8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams**

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

## **9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Įstatymų projektų paketas teikiamas, siekiant sisteminių pakeitimų teisinėje sistemoje, todėl nereikės keisti kitų įstatymų.

**10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

**11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

**12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

Įgyvendinant Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymą turės būti priimtas aplinkos ministro ir krašto apsaugos ministro įsakymas dėl karinės infrastruktūros projektų, siekiant pritaikyti ir (ar) sukurti karinę infrastruktūrą, nurodytą Vyriausybės nutarimu patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše, rengimo tvarkos nustatymo.

**13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)**

Karinės infrastruktūros projektų, įskaitant ir žemės paėmimą visuomenės poreikiams, rengimas, karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymas ir (ar) sukūrimas bei atlyginimas už paėmimą visuomenės poreikiams žemę bus finansuojamas iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto lėšų, neviršijant Krašto apsaugos ministerijai atitinkamiems metams numatytų asignavimų. Lėšos, reikalingos karinės infrastruktūros projektams rengti ir infrastruktūrai statyti (pritaikyti), bus naudojamos atsižvelgiant į sąjungininkų išreikštą būtiną karinės infrastruktūros plėtros poreikį. Valstybės ir pasaulio geopolitinė padėtis yra kintanti, taigi iš anksto neįmanoma tiksliai nustatyti, kokią įtaką finansams turės įstatymų pakeitimai.

**14. Rengiant Įstatymų projektus gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Rengiant Įstatymų projektus negauta specialistų vertinimų.

**15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis**

Paėmimas visuomenės poreikiams, karinės infrastruktūros projektas, karinė infrastruktūra.

**16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

Nėra.

---